Załącznik nr 4 do Zarządzenia Nr RD/Z.0201-3/2020

KARTA KURSU

Nazwa	Psychologiczne aspekty bezpieczeństwa
Nazwa w j. ang.	Psychological aspect of security

Koordynator	**dr Dariusz Hybś**	Zespół dydaktyczny
		dr Dariusz Hybś
Punktacja ECTS*	**1**	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kształcenia jest wprowadzenie uczestników w problematykę psychologicznych aspektów bezpieczeństwa oraz rozwinięcie ich rozumienia mechanizmów kształtujących poczucie bezpieczeństwa jednostki i społeczeństwa. Kurs obejmuje podstawowe pojęcia psychologiczne, relacje między psychologią a bezpieczeństwem, w tym system zaangażowania społecznego i reakcje obronne, a także analizę zagrożeń oraz wewnętrznych i zewnętrznych czynników wpływających na poczucie bezpieczeństwa. Uwzględnia również zagadnienia potrzeb i wartości w kontekście bezpieczeństwa, podstawy oceny stanu bezpieczeństwa w Polsce oraz rozwijanie umiejętności związanych z bezpieczeństwem osobistym.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa wiedza z zakresu nauk społecznych.
Umiejętności	Umiejętność analizy prostych zjawisk społecznych oraz interpretacji podstawowych pojęć.
Kursy	Brak wymagań dotyczących wcześniejszego ukończenia specjalistycznych kursów.

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01, Student posiada zaawansowaną wiedzę w zakresie bezpieczeństwa narodowego jako nauki oraz wiedzę o jej miejscu i roli w obszarze nauk społecznych, rozumiejąc aktualne metody i narzędzia oraz techniki pozyskiwania, analizowania, przetwarzania informacji.	K1_W01,
	W03, Dysponuje wiedzą o człowieku jako podmiocie uczestniczącym w procesie kształtowania środowiska bezpieczeństwa narodowego.	K1_W03,
	W05, Zna uwarunkowania prawne, polityczne, etyczne, organizacyjne, technologiczne, które wpływają na kształt struktur właściwych w sferze bezpieczeństwa narodowego i rozumie regulacje prawne odnoszące się do sfery bezpieczeństwa.	K1_W05,

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U02, Student dysponuje możliwościami interpretacji porównawczej zjawisk o charakterze kulturowym, społecznym, politycznym prawnym, ekonomicznym, technologicznym, zdrowotnym i wojskowym zachodzących w otoczeniu państwa w aspekcie zagrożeń i ich wpływu na funkcjonowanie instytucji właściwych w zakresie bezpieczeństwa narodowego w wymiarze globalnym i lokalnym z wykorzystaniem podstawowych pojęć z dziedziny nauk społecznych.	K1_U02,
	U03, Dysponuje umiejętnością posługiwania się zespołem norm, reguł prawnych, etycznych umożliwiających odpowiednie rozwiązywanie konkretnie postawionego problemu, w wymiarze współczesnym i przyszłym, właściwego dla kierunku bezpieczeństwo narodowe.	K1_U03,
	U04, Posiada umiejętność dokonywania analizy i oceny problemów oraz projektowania ich rozwiązań również przy użyciu nowoczesnych technik multimedialnych.	K1_U04,

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01, Student potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, gospodarczych, wojskowych) w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów.	K1_K01,
	K02, Potrafi efektywnie analizować i trafnie interpretować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, gospodarczych, wojskowych) w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla bezpieczeństwa narodowego.	K1_K02,
	K03, Potrafi zdobytą wiedzę wykorzystać do działań na rzecz społeczności lokalnej, rozumiejąc globalne problemy związane z bezpieczeństwem.	K1_K03,

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin	**10**										

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład informacyjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych PowerPoint, połączony z elementami dyskusji, umożliwiającej aktywne uczestnictwo studentów, wymianę poglądów oraz analizę omawianych zagadnień z zakresu psychologii bezpieczeństwa.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Aktywność
W01													x
W03								x					
W05													x
U02													x
U03								x					
U04								x					
K01													x
K02													x
K03								x					

Kryteria oceny	Obecność na zajęciach: - dopuszczalna jest maksymalnie 1 nieobecność nieusprawiedliwiona, - większa liczba nieobecności wymaga zaliczenia materiału poprzez sporządzenie dodatkowej pracy pisemnej.

Uwagi	W przypadku realizacji indywidualnego programu studiów warunki zaliczenia ustalane są indywidualnie z prowadzącym, po przedłożeniu zgody na indywidualny tok studiów.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

I. Psychologia – podstawowe pojęcia:
- psychologia,
- procesy psychologiczne,
- klasyfikacja czynności,
- instynkt,
- świadomość,
- psychika.

II. Korelacja psychologii z bezpieczeństwem:
- poczucie bezpieczeństwa,
- bezpieczeństwo,
- system zaangażowania społecznego.

III. Zagrożenia:
- reakcje obronne,
- atak, ucieczka, zamknięcie się,
- ocena stanu bezpieczeństwa w Polsce,
- bezpieczeństwo osobiste.

IV. Czynniki wpływające na poczucie bezpieczeństwa:
- czynniki zewnętrzne,
- czynniki wewnętrzne,
- poczucie poinformowania,
- poczucie pewności, stabilizacji,
- poczucie zatrzymania się w społeczeństwie,
- poczucie sprawstwa.

V. Czynniki kształtujące poczucie bezpieczeństwa:
- doświadczanie lęku i strachu,
- doświadczenia dziecięce,
- samoocena,
- skłonność do ryzyka,
- neurotyczność a zrównoważenie emocjonalne,
- bierny egocentryzm.

VI. Psychologiczne zakresy bezpieczeństwa:
- bezpieczeństwo jako potrzeba,
- bezpieczeństwo jako wartość.

Wykaz literatury podstawowej

1. Hołyst B., *Psychologia kryminalistyczna*, Warszawa 2018.
2. Marciniak E. M., *Psychologiczne aspekty poczucia bezpieczeństwa* [w:] S. Sulowski, M. Brzeziński (red.) *Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa Wybrane zagadnienia*, Warszawa 2009.
3. Szafrańska E., Szołdek A., *Psychologia na rzecz bezpieczeństwa publicznego*, Szczytno 2009.
4. Nęcka E., *Psychologia Wprowadzenie*, Warszawa 2023.
5. Zimbardo P., Gerrig Richard, *Psychologia i życie*, Warszawa 2008.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Borkowski J., *Człowiek zagrożony i niebezpieczny: socjologia i psychologia zagrożeń*, Warszawa 2011.
2. Dupuis L., *Bezpieczeństwo osobiste …kradzież, napad, włamanie, oszuści, parking, bankomat, dokumenty, torba, telefon, klucze, opiekunka do dzieci… Poradnik nie tylko dla kobiet*, Warszawa 2006.
3. Farnicka M., Liberska H., Niewiedział D., *Psychologia agresji*, Warszawa 2016.
4. Hybś D., *Psychologiczne aspekty bezpieczeństwa – dylematy i propozycje edukacyjne* [w:] W. Sokołowski, H. Sommer, J. Fabisiak, G. Zakrzewski (red.) *Quo Vadis Securitologia Varia*, Rzeszów 2024.
5. Hybś D., *Psychologia bezpieczeństwa* [w:] O. Wasiuta, S. Wasiuta, (red.) *Encyklopedia bezpieczeństwa T. 6*, Kraków 2023.
6. Kuczabski M., *Psychologia zagrożeń i bezpieczeństwa*, Tom 1 i 2, Warszawa 2020.
7. Polończyk A., *Poczucie bezpieczeństwa* [w:] O. Wasiuta, R. Klepka, R. Kopeć (red.) *Vademecum bezpieczeństwa*, Kraków 2018.
8. Wasilewski P., Gołębiowski A., *Podstawy psychologii zagrożeń*, Wrocław 2012.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		30
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		1